

Így ünnepeltek elődeink

V. rész

Az Aranyvonat

A katolikus egyház nagy ünnepe az Eucharisztikus Kongresszus. 1938 májusában Budapesten rendezték XXXIV.-et, a hat napig tartó ünnepségsorozatot a világ keresztényei számára.

Gyomáról Csernay Gáspár plébános vezetésével 120-an zárandokoltak a Fővárosba, Endródról Csernus Mihály apát plébános bő 400 hívével utazott a kongresszusra. Az ünnepségsorozat egybeesett Szent István első királyunk halálának kilencszázadik évfordulójával, amely a magyarok számára különös jelentőséget adott az eseménynek.

Nyilván ennek tiszteletére vette kezdetét a Szent Jobb országjárása, Útnak indult az ereklyét szállító arany vonat. Csodálatosan megépített fém és üvegcsoda szerkezet volt.

Állomásról-állomásra, városról-városra, faluról-falura haladt végig az országon. Bejárta az akkori trianoni Magyarországot, és az időközben visszacsatolt Felvidék, és Észak-Erdély területeit. Hatalmas volt az ünnepi készülődés itthon és az országban is. Percnyi pontossággal ismert volt az ünnepi program.

„Jó meleg nyári idő volt. Aratás folyt a határban. Az ünnepet hosszantartó harangzúgás köszöntötte az egész országban. Hálaadó istentiszteletre hívta a népet. Tanyákról is valóságos kocsikaravánok hozták az ünneplő családokat.”

Hárompapos ünnepi misét celebrált az apát-plébános. Így módon nagy számú tömeg még a legnagyobb ünnepeken sem volt együtt a templomban, mint ezen a misén. Gyerekek, fiatalok, felnőttek, öregek, vének, nők, férfiak zsúfolásig megtöltötték a terebélyes templomunkat. Még állóhely sem maradt üresen. A kórus is tömve volt. Még a sekrestyék is megteltek. A kitért templomajtók előtt is százával álltak a hívek. Ministránsok egész sora, egyenruhás tűzoltó szakasz, leventék századjai, a Szent Alajos cserkészcsapat, szívgárdista iskolások sokasága, hitbuzgalmi egyesületek tömegei jöttek.

Csernus Mihály apát lélekmélyig ható prédikációjában emlékezett meg az államalapító, hittérítő első szent királyunkról. Mise után a frissen kaszált templomkertben sorakozott indulásra az ezreket számláló sokaság. Majd a papok, búcsújárók, az egyháztanács tagjai vezetésével indultak el a Gyomára vezető úton. Templomi és nemzeti zászlókat vivők után besorolt a hívők serege.

Az öreg „Délrántó” (harangozó) négy segédjével megkondította mind az öt harangot. Az egyházi és a községi dalárda rákezdett az éneklésre:

„Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga?

Ki voltál valaha országunk istápjja.

Hol vagy István király...”

Azután az endrődi főkantor, Újházi Miklós szerzeményét „Himnusz a budapesti Eucharisztikus Kongresszusra” című, hat versszakos énekét zengték:

Ím, a boldog Jeruzsálem

Már kitárta ajtaját,

Messiást vár szent örömben

S lelkét hála hatja át:

Diadalmi éneket zeng

Bánatföld szép városa,

Szívet ígér, és e szó szent,

Melyet meg nem tör soha

Kik az úrért lánggal égtek

Minden népek, nemzetek,

Az Oltári Nagy Szentségnek

Dicsőséget zengjete!”

A végeláthatatlan oszlop után a tanyák népe kocsikon igyekezett az Aranyvonathoz, a Szent Jobb köszöntésére. A község előljárósága hintón érkezett. Közben a harangok zúgása a távolság nöttével egyre halkult. Az egykori gyomai vásártér déli része valóságos szekértábor képét öltötte. Ott, vásári sátrak sora kínálta csábító csemege portékáit. Az állomás előtti téren Dr. Hunya Sándor gimnáziumi tanár tartott rövid, de számunkra nagyon érdekes történelmi visszatekintést a Szent Jobb viszontagságos sorsáról. Mint mondotta: „Szent István holttestét – kívánsága szerint – az általa alapított székesfehérvári Nagyboldogasszony székesegyházban helyezték bebalzsamozás után márvány koporsóba... Az 1081-es pogány lázadás idején a templom melletti földalatti sírkamrába tették... A második temetés előtt – titkos határozattal – testéről leválasztották a teljesen épen maradt jobbját. Az ereklyét Mérc (Merkirusz) Berkis falu plébánosa a Berettyó egyik templomában helyezte el.

Szent László 1084-ben zarándokolt el Berkibe, s a község nevét Szent Jobbra változtatta. Könyves Kálmán kettéválasztotta az ereklyét, a kart Lemberg városának, a kézfejet pedig visszaadta a Szent Jobb apátságának. A török hódítók elől a kézfej ereklyét ferencesek menekítették Raguzába (ma Dubrovnik). Mária Terézia 1771-ben Bécsbe vitte, és 1777-ben érkezett Budára. 1865-től Esztergomban őrizték. Innen indult az Aranyvonal országjárásra. (Napjainkban Budapesten a Szent István Bazilikában őrzik a szent ereklyét.)

A gyomai állomás környékén a várakozók száma egyre nőtt. A szomszédos községekből is sok búcsújáró érkezett. Végre Nagylapos felől feltűnt a vonat, melynek érkezését zengő ének fogadta: „Isten! Hazánkért térdelünk Elődbe”.

A vonat kíséretét Mészáros János érseki helytartó vezette 16 koronaórral és szerzetesekkel. Az óvatosan befutó vonatra repültek a virágcsokrok. Az ütközőre a Szent Imre egyházközség gyönyörű koszorúja került. A hatalmas tömeg a himnuszt énekelte. Azután Mészáros atya áldást osztó keze jelezte a búcsúzást.

Fáradt lábakkal, szárnyaló szívvel-lélekkal indultunk vissza. Sok szép ének közt plébánosunk által megzenésített ének is szerepelt:

„Koldusboton, törött mankón

Jövünk búcsút jární.

Szűz Máriás magyaroknak

Kopott unokái

Éjfél van a Duna táján,

Magyaroknak éjszakáján

Nincs más, ki virrasszon

Baráttalan, testoértelen

Hozzád hajt a veszedelem

Boldogságos Asszony...”

Harangjaink kedves zúgása fogadott bennünket községünk földjén.